

ΛΕΥΚΑΔΑ 38.7°Β 20.7°Α

Ένας σύντομος περίπατος ανάμεσα σε 12+2 ιστορικούς χάρτες, νομίσματα και κερδοφόρα ισοζύγια

Τρικόγλειος Βιβλιοθήκη ΑΠΘ

Ο Ιωάννης (Γιάγκος) Τρικόγλου, γιος του Γεωργίου Τρικόγλου με καταγωγή από την Κάρυστο της Εύβοιας και της Ευδοξίας Κότσικα, γεννήθηκε στις 24.1.1888 στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου και πέθανε στην Αθήνα στις 9.5.1966. Δεύτερης γενιάς Έλληνας της Αιγύπτου, έζησε αρχικά στην Αλεξάνδρεια και μετά στο Κάιρο, όπου πέρασε τα περισσότερα χρόνια και δραστηριοποιήθηκε σε εμπορικές μάλλον εργασίες. Παντρεύτηκε τη Νέλλη Κυριαζή, κόρη του Ευστάθιου (με καταγωγή από τον Κισσό της Τσαγκαράδας Πηλίου), ο οποίος είχε μεταναστεύσει στην Αίγυπτο και το 1873 δημιούργησε με τα αδέρφια του μια επιτυχημένη καπνοβιομηχανία, την «Κυριαζι Frères» στο Κάιρο, με μεγάλες εξαγωγές και εμπορικά παραρτήματα στην Ευρώπη.

Από το αρχείο του προκύπτει ότι ο Ιωάννης Τρικόγλου έδρασε ως φιλέλληνας κυρίως στο Κάιρο και ενδιάμεσα στο Παρίσι και στην Αθήνα. Ταξίδευε συχνά στην Ευρώπη και επισκεπτόταν συστηματικά μεγάλες βιβλιοθήκες και παλαιοβιβλιοπωλεία στο Παρίσι, το Λονδίνο και το Βερολίνο, ενώ διατηρούσε φιλικές σχέσεις με πολιτικούς, όπως ο Εμμανουήλ Τσουδερός (πρωθυπουργός της εξόριστης ελληνικής κυβέρνησης) και άλλους. Ενδιαφερόταν για το μέλλον της Ελλάδας, είχε ιδιαίτερη κλίση στην ιστορία του μεσαιωνικού ελληνοισμού, ήταν φιλομαθής, φιλότεχνος, βιβλιόφιλος και φωτογράφος (το 1937-38 εξέθεσε φωτογραφίες του στη Γαλλία και στον Φιλολογικό Σύλλογο «Παρνασσός» του οποίου ήταν και αντεπιτέλλον μέλος), αλλά και δωρητής του Μουσείου Μπενάκη και της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών.

Η *κιβωτός της μνήμης του ελληνοισμού*, η «Τρικόγλειος Βιβλιοθήκη», όπως ο ίδιος την αποκαλεί στη δωρεά και την αποδέχθηκε η Σύγκλητος, την οποία οραματιζόταν να ιδρύσει αρχικά στο Κάιρο, κατέληξε στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο το 1963 χάρη στη στενή προσωπική φιλία ανάμεσα στον Τρικόγλου, έναν Έλληνα χιώτη πολιτικό, τον Μιχαήλ (Μικέ) Μαυρογορδάτο, και στον προπρύτανη, πρύτανη και αντιπρύτανη του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης από το 1953 έως το 1956 Χαράλαμπο Φραγκίστα. Τα γεγονότα στην Αίγυπτο το 1952 και ο διωγμός με επαπειλούμενη κατάσχεση των περιουσιών των Ελληνοαιγυπτιακών υπήρξαν η καθοριστική αιτία για τον Τρικόγλου να σκεφτεί τρόπους διάσωσης της ιδιαίτερα σημαντικής του συλλογής, η οποία, εξαιτίας της στενής σχέσης τριών φίλων, έφτασε τελικά στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης μόλις το 1973-74 όταν και άρχισε η καταγραφή της.

Η **Τρικόγλειος Βιβλιοθήκη ΑΠΘ** περιλαμβάνει:

- 14.012 τόμους βιβλίων που αντιστοιχούν σε 10.781 τίτλους για την ελληνική ιστορία με έμφαση στην Ελληνική Επανάσταση του 1821 και τη Ναυμαχία του Ναυαρίνου, για την αρχαιολογία, λαογραφία, λογοτεχνία, τον περιηγητισμό, τον φιλελληνισμό και γενικότερα στον ελληνοισμό της Μεσογείου με πολλές σπάνιες εκδόσεις (από το 1495 έως τα μέσα του 20ού αιώνα). Οι τίτλοι και οι τόμοι της δωρεάς είναι καταλογογραφημένοι και ταξιθετημένοι και κάποιοι από αυτούς ψηφιοποιημένοι και διαθέσιμοι στο κοινό (www.lib.auth.gr)
- 3.500 περίπου έργα τέχνης (χαρακτικά, πίνακες, φωτογραφίες ανάμεσα στις οποίες και αυτές της Έκθεσης *Η Κωνσταντινούπολη των Jean Pascal Sebah & Polycarpe Joaillier (1890-1900)* από την *Τρικόγλειο Βιβλιοθήκη του ΑΠΘ*)
- διάφορα προσωπικά αντικείμενα (ιστορικά λάβαρα, σπάνιες σημαίες, πορσελάνες κ.ά.)
- προσωπικό αρχείο με ποικίλο περιεχόμενο
- μεγάλο αριθμό χαρτών, ατλάντων, βιβλίων με χαρτογραφικό περιεχόμενο (νησολόγια κ.ά.), ανάμεσα στους οποίους και οι χάρτες με τα εστιασμένα αποσπάσματα για τη Λευκάδα, η έγχρωμη *Χάρτα* του Ρήγα Βελεστινλή και οι μοναδικοί παγκοσμίως 15 χειρόγραφοι γεωστρατηγικοί χάρτες του Αρχιελάγου του 1685-87 που έγιναν σύμφωνα με τις διαταγές του Λουδοβίκου 14ου από τον «Μηχανικό του Βασιλέως» Raseau και σπουδαίους και έμπειρους ναυτικούς και χαρτογράφους.

Βιβλιοθήκη
Κέντρο Πληροφορικής
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΠΘ | AUTH

CartoGeoLab

Γιάννης Ζ. Τζιφόπουλος
Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας
και Επιγραφικής ΑΠΘ